

Velký pokoj, zafixovaný po steredávnu, ponuře, podivně.  
Edgarova ložnice. Edgar sedí na pohovce, Viktorie vedle něho.  
Je noc.

VIKTORIE: (22letá, krásná, vysoká, výraz třpytivé bujnosti, skoro bezseudnosti, bezsterostné hříbné volnosti, které se říká "Nemravnost". Líbí Edgaru). Jak jsi krásný, stále krásnější! Či snad jen oči má se staly krásnějšími láskou k tobě a tím pouze krásu všude rozlehuji?

EDGAR: (25letý, rovněž vysoké postavy, s dětským umíněným, hrdým výrazem ve velice jemných a chorobných rysích. Trhne sebou, vskočí se s pohovky! Z vále slyšet údery hodin! /Jedenáct! Už se hodinu, hu! (rozběhne se ke dveřím a sáhne je.) Jaky to neslyší! (Odešle se. Hodiny doznaly-.) Jak chytčné to zvuky! Jakoby z černého bahna odněkud s podavostí vycházely. A svět je jen bezradné, černé benno.

VIKTORIE: Ty se tedy nerekneš, čeho se tak děší?

EDGAR: (opovrhlivě) Já a děsit se?

VIKTORIE: Od nějaké doby se tvé chování, dříve přece tak pevné, zcela změnilo. Rovněž pověz má, máj nejladší, a ulehčí se ti. Miluješ-li mě alespoň trochu!

EDGAR: (pobíhá chvíli pokojem) Eh, snad má pravdu! Budí! Byla jsi bestcho do věci dost dlouho zapletena. Řekni mi upřímně, jsi-li jista, že vskutku změnil?

VIKTORIE: Jsi tvrdý, jakoby smrt su všla všechno maso a nechala jen kost. A voní také už jako tenož.

EDGAR: A... nepřipadá ti nikdy myšlenka, že je s tím člověkem něco zvláštního? Přímo nadpřirozeného?

VIKTORIE: Nikdy! Hahaha!

EDGAR: Myslíš tím, nebyl-li, není-li něco jako vespír. Rozuzlí: člověk, který neuzí, který neuzírá, lépe řečeno, který je artev a přesto má nejzáhadnější existenci i tělesně.

VIKTORIE: Nic. To jen ty miláčku, máco takového může cítit při své ohromné fantasii a při celé minulosti, která tě k němu - jinně nejohavnějšímu člověku, kterého jsem potkala - poutala. Musit s ním být od dětství každou hodinu.... br! Já byla u něho hoopedyní pouze rok, ale nebyla bych to vydržela, kdybys ty a ne nebyl tam drtel, jako magnet leznou pilinu.

EDGAR: To vše by zde nerozhodovalo. Hlavní věc je... ty víš snad.

VIKTORIE: Myslíš své sny?

EDGAR: Ano.

VIKTORIE: Odpusť, ale coe znáš o nich řekl? Jediné, že se ti o ně vždy zdávalo a zdá, jednou, že je artev, když artev nebyl, podruhé, že nije, když už je artev.

EDGAR: Řeknu ti o tom nejstručněji to nejdůležitější. Myslil jsem se s těmi sny dlouho dost., hrál si s nimi, až konečně probudil se z nich děsný drak. První vspomínka z mého dětství - jeho infernálního, nestárnoucí tvář, místo netky - on mě učil xluvit. On mě učil, co je to nehrůznější i myslit - svým knušeným sardutým, zaliva hníjícím mozkiem. Co se ze mě mělo stát? Máše duše byly naprosto opečného druhu: on - vtělená proso, já - celým svým ustrojením umelec. Co mohlo se z umělce ve mně stát, kdyby od nejtělejšího dětství nebyl býval do mě, místo blahodárné vláhy,

ustavičně kapán jen a iravy jed! Jeho obličej, hlas td. budili ve mně odevady mystický děs, mystickou hrůzu. Nutil mne soustav- ně k jednání, proti němu vzpouzela se celá má bytost, k činům tak bezceným, že stud nedovoluje si dodnes o nich mluvit. Jako cílem bylo vyslovovat se mne ideálního lotra, lichváře, pašeráka, podvodníka, zloděje, ba i vraha. Smrtva dosáhl jsem 14 let, vzal mne ze škol a běda našel-li u mne jakoukoli knihu, šáteček, fouka- cí harmoniku. Moje nenávisť k němu rostla do neuvěřitelných .... Jediné, co mne těšilo, byl vysoký jeho věk. V jeho smrti viděl jsem konečně ne pouze vysvobození, ale štěstí vůbec, štěstí bezmezné; blaženost nebeskou představoval jsem si posléze jako stav, kde člo- věk nemá děde. Ale on ne a ne umřít, ne a ne ani stánout. Lákali mne nad tím, že organismus jeho nejeví přes devadesát let, ani známky nějaké nemoci, senescence věkem. Co mne přes vše v naději tajemné udržovalo, byly - sny. V nich viděl jsem její vady jen ve sta- vu buď umírání, anebo smrti, anebo posmrtného života; jakoby své zdraví, své nestárnutí byl koupil drahé, jako kdy prodá slova duši svou ďáblu, neštěstí u v tomto životě, Já stal jsem se již plnoletým - a neočekával jsem od něho... stále ponáhal jsem mu v jeho sločincech. Co mohl jsem jiného dělat? Měl jsem ani náleže svého, vyjma různé darebáckiny neuměl jsem vlastně nic a netvor nechtěl mne pustit, vyhrozuje mi velkou pro různé má slo- činy, které byly vždy, ať direktně nebo indirektně, dílem jeho. Postavení mé bylo nesnesitelné, děsné. Ty to víš, ty jenkr t vstupila k němu za hospodyně. Fuji! Nechci se to myslet! Proč jsi to jen udělala? Být hospodyně je pro ženu vždy číslí sneucti- vajícím. Ale ty - měla jsi toho zapotřebí? Ze zámožné rodiny k takovému dědkovi!

VIKTORIE: Vždyť jsem ti řekla proč!

EDGARD: Vím, ale neochu tomu právě věřit. Kdyby láska ke mně té- ňou byla přivedla, nebyly by se našly cesty ke sblížení našemu jiné a lepší? A sblíží-li jsme se vlastně tenkrát? Po celou tu dobu žili jsme si vlastně oči. Neochu věřit, že u tenkrát jsi mne milovala.

VIKTORIE: Měla jsem se ti nabízet jako kurva? Čakala jsem, vyjdeš- li mně z počátku aspoň malinko vstříc, ale ty odpovídal jen ne- vrlostí a hrubostí na všechny mé vřidnosti.

EDGARD: Vřidnosti! Nebýt vřidny k "mládeckému pánu", pravděpodobně dědičí - nezabíli vše ještě jiný, horší háček?

VIKTORIE: (pohněvaně) Jaký, zmín-li se ptát?

EDGARD: (s důrazem, taktéž hněvivým tónem) Mávám ještě dobře, ale zvir to snad se nevidět... Měly by jsou vševedoucí. Ale pak, má zlaté, budeš mít příčinu bát se trouhu... Mlč, mlč a poslouchej dál! Tedy můj stav byl děsný. Chápal jsem, že nutno abych pozohl sam sobě, - jako vřada jest jediné toho zapotřebí. Ale jak? Nevěděl jsem, avšak byl bych jistě na to přišel - kdyby tu skoro náhle, jako by osudu stálilnýho zraje dobrá vůle, netvor sám sebou záhad- ným způsobem zemřel.

VIKTORIE: (dosud hněvivě) A jsi jediným člověkem, kterému se to záhadou není, ty?

EDGARD: Poslyš! U vícekrát učinila jsi podobné hanebné nářáky; zkusují si to! On tedy zemřel, já se stal univerzálním dědicem velkého jmění, ale pravou radost jsem z této chvále, o ní jsem po celý život toužebně snil, neměl. Nemohl jsem uvěřit, že je opravdu artev a všechny zkoušky, které lékaři k mé zálosti na těle jeho učinili, nezohly mne uspokojit, přirozeno, v dyt pochybování mé bylo metafyzického rázu, podepřené pocitem, že se vůbec neumí- ra. On, teď častěji než dříve a stále jasněji a přibližněji.

Ted byl v nich děd stále živý, třeba stále na umření, a já,

Já uníral jsem jakýmsi nevypověditelným způsobem stále a ním. Oné, přezíral jsem si stále otázku, jako ve bdění přezíráme o jakémkoli problému: směl vlastně - či nemesl? A odpověď zněla vždy: nemesl, to se jen klameš, tvá víra v jeho smrt je pouhý sen; počkej, přesvědčíš se. A já opravdu i ve bdění stále vážně jsem se těšil: nejsem obětí snů? Každý má sny, v nich lítá, v nich říká si triumfálně: vždyť já to já, a jak lezeš, jak uředu sítu v dlaních lidí, až poletím nad nimi pouhým máváním rukou! A já aspoň po těchto snech pokoušel jsem se následující den ráno, nepodařilo se mi letět. A tak každého jitra po oněch snech kladu si doopravdy otázku, není-li staroch přece jen živ. Musím říci, že dodnes o tom pochybuju. Celá vše dráždila mě James dosti příjemně. Ale poslední dobou, jak jsem řekl, vzala na sebe hrozný vzhled. Rodí se ve mně tajemná hrůza, pojmy mě se pověsilivě netou, obávám se zesílení.

VIKTORIE: Miláčku můj, to, čím trpíš, je sice už bláznovství k pohledání, ale bláznovství příšerné, a kterým je třeba zacházet nejšetrněji. Musím se ti už smát.

EDGAR: Šeredné dost od tebe, ona to dělala. A ještě jedna věc je zde: neříkal jsem ti nikdy o tom, co se stalo v noci po mém smrti?

VIKTORIE: Ne.

EDGAR: Mule - poví ti to také. Kol pálnoci probudila se náhle mokry potem, se zjevenými vlasy, snil se mně předtím co zdálo. Sedla na posteli a tu slyšela z vedlejší místnosti něco jako šouravé kroky v pantoflích. Znal jsem je už příliš dobře. Ze této pokoje byl další pokoj a v něm... rukav - se svým obyvatelům. Sedla dál, vlasy nechtějí ulehnout, naopak; utekl bych, ale nemohl jsem pohnout ani prstem. Do šustění slyší se i hekání a odkašlávání a vzdychání,,, "Teď vejde ta hrůza ke snu! Teď, teď!" a bezmyšlný strach vyvrátí mě tu, běžím ke dveřím a sarknu je šťastně. Pak upokojen, unednu opět... a nastalo ticho. Jáno ležela mrtvola v rakvi jako dřív.

VIKTORIE: Kuuu!

EDGAR: Ale tonení vše. Ze další doby, bylo 4. dubna minulého roku, právě ve výročí jeho smrti, probudilo mě opět šustění a hekání z téhož pokoje. (Ukázal na dveře, jak jsem chtěl před nedávnem sarknout!) Ale v dalším pokoji rukav už ovšem nebyla. Tenkrát, vzrušil jsem se rychle a běžel, abych sarknul. Hlasně jsem si otevřel po klíči, tu viděl, že se klíč pomalu snižuje. Ukončil jsem ji, když se objevila již mezi dveřmi a zdí šterbina; přitiskl jsem ji vši silou k sobě. Ta síla nebyla by dostačila, aby dveře opět přivřela. Pak otočil jsem klíčem. Zase ještě jen jedno dlouhé sesténání - a ticho.

VIKTORIE: Dnes je opět 4. dubna.

EDGAR: Například. Myslíš, že jsem takový strašpytel. Dnes jsem přišel a si jen přišel. Těšil se na mě! Pesvu ho, aby se unou pověřel. Napříje-li nebo nebude-li se chovat jak se sluší a patří, zalátá jej a bude podruhé artev. (Vyjme z koutu velmi tlustý klacek a ukáže jej.) A zino te... (rozepne kabát; z kapsy čouhá mu revolver a dyka.)

VIKTORIE: Měkké! Ale trochu víc skutečné ardnatosti, třeba bez zbraní, bylo by hezčí. Miláčku, znám tě, jak rád bys jindy ti řekl: jen to zkus a tím strážidlem, tak dnes ti to sarknuji. Jsi hluboce rozrušen a nezdravý, zjevení působilo by na k katastrofálně. Víš co, můj sloty? Bud sarknu zde u tebe, anebo ještě lépe - strávíme noc v nočních místnostech.

EDGAR: (špejné kolísaje, po chvíli dupne) A ne! Musím proti tomu svítět nebo utéct! A teď mě již opust. Je tři čtvrtě na dvanáct

VIKTORIA: O ne, ne nepustím tě! Mám hrozné tušení.

EDGAR: Ven je čert! Ať se stane co chce! (odstrčí ji surově. Ona neprosloví, jít, vezme plášť, otevře dveře. Stane v nich ještě, podívá se naň dlouze jako na rozloučenou, on zahrozí pěstí, ona zmlkne, zamkne dveře za sebou na klíč. Edgar přistoupí k oknu.) Táhle jde... Jsem svědek, ohlédně-li se, neměl bych ji dát znamení, aby se vrátila? Opravdu, udělám to. Ale ona se neohlídá. No - ohlédní se, až dokud tě vidím! No, palice uzíná! A tas jí se- chází do postrepení ulice... Fuji! Jaký mám vztek! (Zrak jeho pádne na hodiny. Vitek ho přejde, ustoupí něčemu jinému.) Bole, už to má být! Teď teprve cítím, jak to má být hrozné! (Rozběhne se ke dveřím pokoje a střelbětě je zamkne na klíč. Oddychne si.) Tak - a teď ať si začne třeba šustit! V nejhorším případě uteku na chodbu a na ulici ven. Dobře tak. Ale ještě lepší bude, posil- ní-li se troškou brandy. (Vlívá čtvrt litru a vltje je do sebe.) Boli! Ale teď, milé strašidlo, přijď, přivítám tě opravdu vesele! (Podívav se ještě zblízka na své zbraně, ulehne na pohovku a kni- hou v ruce. Vitr.)

(Duní pálnoe. Edgar sebou trhne.)

EDGAR: Posrni! Teď to snad přijde! Ale proč mále by to začít o půl noci. Ažpoň do jedné hodiny má strašidlo čas. (Vypije ještě jednu sklenici, znovu ulehne, čas plyne, kniha klesá Edgarovi z ruky. Sotva slyšitelně začne zaznívat příšerná hudba, za chvíli delší pauza v ní, v ní jen slyšet šustění pentoflí a nehmání z vedlejší místnosti, musí být skutečně v celém hledišti zřetelně slyšet. Po pauze opět hudba, pak zase se vzrůstající silou pří- šerné zvuky. A Edgar náhle usedne na pohovku. Hudba ustane.)

EDGAR: (zne si oči, zívá) kochi! --- Usnul jsem!... Co se mně to zaslalo! Ach, už vím! Byl jsem pozván na hostinu a strkal jsem kde- jakou stříbrnou lžičku do kapsy; už jsem byl jimi naditý jako ho- leubě nádivkou. A pořád se mně zdá, že tam ještě jsem, že to nebyl sen... Pahi! "Sen"! Jaký tahomysl! Hoj co to slyším!

(Zdvojenou silou zaznívají strašidelné zvuky; do toho osývá se drnění stěn a nábytku. Velké srovnadlo na zdi se silně pohne.)

EDGAR: Ach! To ten starý plesniváček! Onas už zas? Tak brzo? Co už jen dnes předloží? Opravdu, staročau, vítám zně nejel nikdy, ale teď právě poslal bych tě do nejhoroucnějších pekeln! Myslíl jsem, že dnes nebudeš noci vatat se své roztomilé rakvě posteleš... Ale je mně dnes tak divně... Co to bylo? Co to bylo dříve?... Teď jde ke dveřím. (Zvuky sněží nyní příšerněji. Silně chrchlavé roz- kašlání. Chvilí ticho. Konečně Edgar vstane a po špičkách se při- blíží ke dveřím pokoje, tam stane; polohleptá!)(Vzpomíná: v dyt jsem smkl ty dveře... a sice před ním. Něco se mi dříve zdálo... A v tom snu smkl jsem před ním. Měl jsem strach. Byla tu, myslím, ta děvka. Haha, ty pitomá sny! Ani lítat v nich člověk nedovede. (Zamává rukama jako by chtěl lítat.)

Hlas Benediktův. Nepopsatelná hnusná a artvolná.)

BENEDIKT: Tak jen odekni, lotře! Myslíš, že nevím, že jsi přede mnou smkl?

EDGAR: (šáhne na klíč, ale váhá) Co to? Bojím se nějak... Tak se má zdá, že nebudu docela. Mám otevřít šibenici?

BENEDIKT: (hlas) Odekni, lotře, povidám!

EDGAR: Měl bych utéci... (skočí ke dveřím na chodbu, ale stane a vrátiv se odekne.)

BENEDIKT: (vstoupí) Je v divném, nočním, bílém úboru, jakoby v rá- bási. Malý, vychrtlý, tvář nevylicitelně ohyzná, transcendentalně hnusná, strašidelná tvář artvolná.) Pojď ses blíž, lotře!

EDGAR: (pomalu přistoupí. Benedikt mu dá dva nočné políčky.) Od- pusťte, drnhý dědo, smkl jsem jen, ne zou čest, nedopatření.

BENEDIKT: Tak ti jen dej pozor, abyš tě nedoputřením nevydělil. Mne nemůžeš ani vidět, ale peníze mě uvidíš rád. (Přisouhlasí se ke stolu a s nesirnou námahou usadne. Edgar usadne opodlé.)

EDGAR: Ale dědečku, dnes pro tebe nemám nic k jídlu: nevěděl jsem...

BENEDIKT: Hehehe! Rozpomeň se - v kuchyni - v troubě...

EDGAR: (uhodí se do čela) Vekutku! Ale - ale, vidět to tam je - u tří roky...

BENEDIKT: (popláče se na čelo) Nu o šea - u to jiné nebude; počítá se mu rozum. Pořád se mu jenom zdá. Jdi se jen podívat! (Edgar odejde. Starček nepřetržitě chrochtá. Edgar se vrátí s nůscu v ruce.)

EDGAR: (čicháje k ní) Úplně čerstvé skopové a bramborek! Kdo by to byl řekl! (Postaví nůsu před děda, jenž se dá ihned do jídla.)

BENEDIKT: Jen se vaďej nadáje, že jsem umřel! Vaďej se nadáje, že vůbec umřu i kdybych podle lidského soudu natáhl brko, byl bych živ dále, třeba: jinde, dělal bych totéž, co dělám teď, a ty bys mě tam navštěvoval jako tady. Tedy, jak by ses mne zbavil?

EDGAR: Filosofujete báječně!

BENEDIKT: Jsem stokrát moudřejší, než si takový mazel a šumaf představit. Pořád mají dnes měnvy se svým uměním a filosofie jde u nich zcela na hrnek. Pamatuj si, ty nedocháďče, že jsem se tě snažil vychovat ve skutečné moudrosti. Ale tys to nedosnil, nepoznal, ty štětečku, ty falešná notce!

EDGAR: Hehehe! Máj názor na umění jako to nejvyšší ani nevezmete.

BENEDIKT: U ti ho neberu, ale pamatuj si, že dokud jej budeš mít, dotud, jako jsi byl dříve se něj bit ode mne, budeš bit od ceudu... Tak co je s posledním obchodem?

EDGAR: Je u vaďe obchody taky filosofii?

BENEDIKT: Víc než co jiného: jsou život. Ale pravá filosofie jest jen správné hledění na život. Tak co je s tím?

EDGAR: S jakým obchodem?

BENEDIKT: Máš ti dát pár pohlavků, abyš si vzpomenul? Přeměnil jsi utržené peníze, vid' letiš?

EDGAR: Ne, ne - u si vzpomínám... To s těmi čtyřiceti dávkaty?

BENEDIKT: Též! Ano, že to víš, kradl jsi je, toš psal s nelodiš je u v přistavu. Kde jsou peníze?

EDGAR: Ale dědečku, vidět je to jsi přes tři roky! Peníze musil jsem vás jsi tenkrát odevzdat.

BENEDIKT: Šedné tři roky, jen tři měsíce. A odevzdala mně houby s octem.

EDGAR: Ale vekutku jsem s toho jelen.

BENEDIKT: Jdi se podívat do kapes svého modrého kabátu!

EDGAR: (otevře skřín, prohlídí kapsy) Pro pána krále! Tedy jsou! (Vyjme s toboleky svazek bankovek a polehí je před děda.) Že jsem to nevěděl!

BENEDIKT: To bych je byl přeměnil, ne?

EDGAR: Ale jak mne to mohle všechno tak poplást?

BENEDIKT: Tak ty nevíš ani, že bys byl v cizině tě se nemocen?

EDGAR: Nemocen? To ale... Vekutku, teď nějak vzpomínám... Co to bylo se nemoc?

BENEDIKT: Máš mezi lebry.

EDGAR: (vstane, přecuká) Vzpomínám na všechno... Jeden opilý násofník vyčkal mne - tvrdě, že jsem jej obehral ve falešné hře, - před hospodou a bodl mne. Ale - ale pamatuju, že u dříve měl na mne spaden. Špehoval mne u ve vlaku. Jistě byl - někým nejat.

BENEDIKT: Nebylo by divu: čím kdo nacází, tím také ochází. Lám ukládáš o život jiných, nediv se, naučíš-li se tému!

EDGA: Kemu ukládám o život?

BENEDIKT: Lotře drzy! (Odplivne si. Edgar nemůže se znoci na slovo. Nastane na delší dobu ticho, jen aleskáním starce rušené.)

EDGA: (pro sebe) Tak tedy on ví je. Marně jsem se těšil... Nemůže nikdy. Věčně zůstane mně pověšeno na krk toto strašidlo. A myslím, že se semru já, budu trávit věčnost v jedné rakvi s ním, objímat se s ním, mluvit s ním - hrůza! Avšak zvyknu na to. Snad stane se mně to rozkoší, snad zamiluju se do něho. A nebylo by to přitomeno? Nejsem netvor jako on? Něco mezi lovotem a sarti, skutečností a neskutečností, revenant pouze, jeho feneslo je jen strašit mezi lidmi... A přece nepochybu se dnes méně než jindy s ním mluvit. Jsem jako poloviční. Co jen dnes předcházelo? Cítím, že přijdu na to! Neženo mít dlouho ve dvou elementech!

BENEDIKT: (odstrčiv zisu) Je zde - ano?

EDGA: Myslím, že ano - vlastně, že ne. vlastně neví, se myslím...

BENEDIKT: Ach, ach! a já myslím, že se bez blázince neobejdeme.

Je tedy: slyšíš ji, jak pociuje v kuchyni?

EDGA: Opravdu už delší dobu. A kde se tu vzala.

BENEDIKT: Já ji sem přivedl. Hahaha! Potkal jsem ji venku. Šli jsme spolu zatím do kavárny.

EDGA: (k sobě) Zbláznil bych se, zbláznil bych se!

BENEDIKT: Vafí nám kapra na černo. To bude pochutnání! Jak se má to tvářit? Poslouchej. lotře, nejvíce drliv!

EDGA: Na vás? Haha! Už je vám přes devadesát. Kam byste se...

BENEDIKT: Přeste strčím deset takových nedochůďat, uželo jako je ty, do kapay. Ta holka na mne bere!

EDGA: Na vaše peníze, leda. A to i teď, t e d sotva.

BENEDIKT: Na mé peníze? No o čem - které ženské jsou lhotařny.

Ale mimo to na mne také. Je to báječná holka. Poslouchej, nám vášně v úmyslu vzít si ji.

EDGA: Ale, to bude mít venich! Už tři léta... (zarazí se).

BENEDIKT: No, jen to dopověz, potrhly. Víš to! "Už tři léta" hni je v hrobě. Vybreptal je to na sebe ve spaní. A ty těs snám věříš. Ale to by z toho pes pošel! Holka! (volá)

VIKTORIA: (objeví se za oknem). Má zástěru, ale pod ní tyté modré šaty, v kterých Edgar opustila. K Benediktovi! Copak je, zláčku!

BENEDIKT: No, chce ti dát pusy, ty má německá myško. (Viktorie, utřívá si data zástěrou, přistoupí k němu a nechá si dát, zachováje postitu, nekonečně dlouhou hubičku.) No tak, smakovala! Ten hebr na hřišti zde myslí (s posunkem), že mne nemůže mít ráda. VIKTORIE: Mladý pán ať se stará, aby se s ním ženským líbil. Váš můj je mít ráda každé patnáctileté.

BENEDIKT: Váš je také nenačená zehálet! Haha! A teď dej hubičku tedy tomu!

VIKTORIA: (odplivne si) Fuji!

EDGA: (o tajemnou suřivost) Jak se můžete opovážit, vy jedna-- se mnou takto zacházet? (Hlas mu pláctivě selže.) A přece je právě před chvílí jinak - jinak...

VIKTORIA: Co "jinak"?

EDGA: Já už nevím - co mne to oblétko. (Odejde k oknu.)

VIKTORIA: Co to má pořádk? Já už to del trpět nebudu! Copak jsem tedy aby si někde ze mne -

BENEDIKT: Mezlob se, neslob! To ty jeho sny! (Jí do ucha.) Pomát se úplně. Ten námořníkův ná, třeba nevykonat. co zěl, dokázal snad něco lepšího. (Ještě tišeji.) Tento týden dáš ho do blázince.

EDGA: Jen si šeptejte! Váš, že jste spolčení proti mně, že mne ukládáte o život, že jste si toho námořníka koupili. A zvláště vy -- dámo, zamedla jste si proti mně. Dokud vy jste tu nebylo, vydržel

jez s dědečkem vždycky dobře, poslouchal jsem jeho moudrých rad,  
snail se jít v jeho blápějích.

BENEDIKT: Ty štátko!

EDGAR: Vy ráde byste všechno její zdědila -

VIKTORIE: Teď už toho mám dost! Mládku, zkrátka už dál mluvit!

Nice odejdu a neuvídí mě už víc!

BENEDIKT: Ničeho, už ani slovo! A ty, myšle malá, běž se podívat,  
co dělá kupr.

VIKTORIE: (odcházejíc, otočí se ještě ve dveřích na Edgara) Pitom-  
če, pitomče, trojnásobný pitomče! (Poslední slovo řave jako raně-  
ná dělna a bouchne dveře za sebou.)

EDGAR: Pitomče? Co tím chce říct? Snad, že... Nepoznal jsem její  
lásku ke mně a svou k ní, že počínal jsem si k ní, k silence své  
vlastně jako k největší nepřítelkyni... Ale nevyšel! Nemyslet už  
dál na ty její pitomosti...

HLAS opilého z ulice! Pitomče, pitomče!

EDGAR: Co to bylo? Odkud to zahnělo? Jako by z jiného světa! Jak  
je to všechno divné! Něco nového jako by se ve mně probouzele...  
Je tu dosud - odt? Je. Spí snad?

(Benedikt sedí, hlavu opřenou v dlaně. Nehýbá se a nezlíví. Edgar  
rovně na. Nastane dlouhé ticho, sprvu cinkot nádobí z kuchyně  
rušené. Ale i to ztlkne. Jen zaluzina počne víc a více skučet. Tu  
náhle Edgar, jen seděl teď rovně s tváří dlaněmi zastřenou, škub-  
ne sebou, odsune je.)

EDGAR: Ha! Nesedí teď u mě blíž, než před chvílí? Nepostrčil šid-  
li neslyšitelně ke mně? Proč počíná mé srdce bušit?

(Zase ticho, teď však hlasy pouličních chodců stále více přeráva-  
né jrkotem vozů. Plamen lampy praská a menší se.)

BENEDIKT: (hlasez ztěžavě, u nelidským, hlasem mrtvol; slaboun-  
ce) Hoke, pojd sem! Musíš už spát! Musíš mě pomoci do rakve.  
On bude dnes se mnou také spát.

HLAS VIKTORIE: (ať nemohla jej až do kuchyně slyšet) Přijdu, přijdu  
(Kuce Benedikta padnou ze stůl, objeví se tvář.)

EDGAR: Ha! To už není on, to je mrtvola, zacho měsíček stará. Bole  
Bole... Vždyť je to přece jen - sen... A už rozuzlám od té chvíle  
co vstal jsem z pohovky byl jsem v polusu. Vidím, enu, které jin-  
dy při probuzení mluven se rozpřehnou, tenkrát sestavily se u mě,  
a ať jsem š už vlastně nespál, přece jen jako bych spal. Byl  
jsem obojživelníkem mezi snem a bděním. Sny, které tak často jsem  
míval, a s nimi jsem si dříve hrával, přelily se do skutečnosti.  
Teď teprve bdím jako jindy. Avšak - on tu přesto sedí... Ha, zase  
se přiblížil ke mně - hrůza! Utéci, utéci!

(Škubne sebou, ale se šidle nepostaví.)

Zarsly mě údý? Všechno spojení mezi mým duchem a pohyby těla je  
příšerně přerušeno... Hrůza, hrůza! (Lampa zhasne, ale pokoj zů-  
stane světlý, . Okny už je vidět první červánek.) Už je ráno! Bláve,  
jsem zachráněn! Jak je to divné. Co jsem považoval za poslední  
chodce, byli již časní chodci. Ale ta příšera je zde stále...  
Hu, tím příšerněji v tom duchovém, strašidelném prvním ranním  
dávitu. Teď teprve vlastně mám před sebou - strašidlo... To výroč-  
ní noc jeho smrti. Dříve jsem tu strašidlo neměl, jse jím sám.  
Sam jsem zu otevřel a teď ho tu mám. A jde blíž a blíž. Cizí síla  
postrkuje jeho šidli. A já sedím tady jsem napospas. Bez hnutí...  
Jinak se z té šidle nedostanu, než se se s ní zhroutím mrtv...  
A to stane se, cítím, jakmile se mně dotkne. Hrůza!... Ale co! ne-  
známé vůle všechno? (Škubne sebou silněji a tváří k prasknutí napja-  
tou. Náhle vstane.) Hurá, jsem spázen! A teď ven, ven!

(Škočí ke dveřím, ale jenže je otevřít.)

Zesknuto! To ona, vzpomínám, zaskla dveře za sebou. Ó ta bídnice!

Byla s ním zaluzena. Co nebyla tím strašidlem? Nemí vlastně také u mrtva jako on? (Ch ne, nerozluští věci snad přece jen to vše byla skutečnost. Zešílí - nejlépe senfita, než tento neuskutečnitelný senos. (Avoucaiz, šilený hlasem.) Ale dříve, ty, strašidlo mizerné, rozmluvíš s vámi jak se sluší a patří.

(Vytáhne dyku a revolver. Cloumá dveřmi, kope do nich - marně. Ze okamik:) Ale vždyť mám druhý klíč. (Korospéden jej hledá.)

Menajdu jej, jsem bezhlavý, a ona, to druhé strašidlo, přijde každou chvíli.

VIKTORIE: (z dalky) U jdu, u jdu!

EDGAR: Jde - A on tedy u stolu sedí v roz ranní, děsném polosvitu stále... Ale vidle se otočila a zcela viditelně postupu je ke mně.

VIKTORIE: (zvenčí) u jdu, u jdu!

EDGAR: Teď jde chodbou! Jistě si vzala ten druhý klíč!

(Ozve se saracenění klíče v zámku.) Vskutku! (Přadvíhne revolver.) No pojd, strašidlo! Ty nejpodlejší vyvrhel, proradná děvko!

(Otevrou se prudce dveře, vstoupí Viktorie, oděná jako dříve, jen zášleř schází. Iřesne vystřel. Viktorie se kácí pomalu k zemi.)

EDGAR: (šileným hlasem) Hurá, hurá! Tedy leí jeden fantom, a ten druhý lehne sá vedle něho. (Otočí se s revolverem pozdvíženým.)

Zašel! Dobře jsi udělal, prase starý! A dobře uděláš (sazdvá revolverem), neobjevíš-li se už nikdy!

VIKTORIE: (na jeho zády slaboučkým, sténavým hlasem) Edgar, miláčku, cos mně - to - učinil.--?

EDGAR: (obrátil se k ní, stále ještě divoce) Tys tu s ním byla!

Cekou tu dobu, manebnice!

VIKTORIE: Co - pravíš? Byla jsem - domo - usnula jsem -

EDGAR: Tedy jsi s ním nebyla v kavárně?

VIKTORIE: Kde-pak -

EDGAR: A proč jsi tedy přišla?

VIKTORIE: Pro-bu-dila jsem - se náhle, vla-ay mně stá-ly zdálo se - mně něco děsného - o tobě, oblékla jsem se - rychle - a běžela k tobě-

EDGAR: (sirněji) Opravdu?

Chvilí ticho.

VIKTORIE: (pokouší se vstát, ale klesne naspět) Miláčku - usířím -

EDGAR: (odnese ji na své lože, rozepne na prsou) Vždyť skoro ani nekrvácíš, nic to nebude...

VIKTORIE: To - je - tím - horší, krev vy-lévá se - do hrud-níku, udusí - mě.

EDGAR: Drahoušku, dítětko - (počne ji líbat) To učinila ta šábel-ská moc, nezohu se to. (Přikřejiš hlasem.) Ale snač se to mžeš ty! Tys byla dříve vždycky při něm proti mně, ty najímala jsi škladaého vraha. Přiznej se!

VIKTORIE: Tvář v tvář srti - přisahan ti, se to není pravda! Tys však byl od počátku mým nepřitelem.

EDGAR: Zdal jsem se jím být jen proto, lety jsi sou lásku neopé-tovala... Vše zavinily naše nesmyslné hrdé povahy, a tak jsme obu se to více než kruté potrestání. Miláčku, odpusť, běžím pro lékaře, hned jsem s ním naspět.

VIKTORIE: (a největší námahou, chroptivě) Zůstaň, se okamik jsem mrtvá. Ji - ji - ji vidíš, tvář se bílou jako sníh - teď na prahu... Obejmi mne raději, ať vydechnu v tvém náručí... (Zhroutí se na loži, Edgar obejmě ji v divokém pláči.)

EDGAR: Nezenfeš!... Pohlédni na mne! Aen bēda, oči v sloupu, nevi-dí mne ji... Viktorie nejdra-ší, o zůstaň ještě! Pájdou s tebou, pájdeme ruku v ruce do věčnosti -

VIKTORIE: (uprostřed chroptění) Mi-láčk- (Prudké škytnutí; tělo její natáhne se jako struna.)

KDOHA! (vymrští se do výše a sáve jako dravec) Mrtva! Óh... teď  
teprve vidím, jak jsem jí miloval... Musím se ní, se ní! Ha!  
(Uchopí svůj revolver.) Pryč z tohoto světa, kde je člověk, aniž to  
ví, slepec, nejstrašnější otrocká a loutková všechna volkych a ma-  
lych děblů! Kd nic neví, nic nevidí -- všude Tam, kde sen a  
skutečnost se v jedno slijou, kde to, co člověka zde činí šílen-  
cem, stane se luskou harmonií, sladkou posád a krásou! Zde roz-  
pínají po naší ďábelské noci chlapadla své teď strašlivěji než  
dříve - teď, když jsem sám. No, neřekl jsem? netvor je u zese  
zde!

(Ve dveřích sousedního pokoje objeví se polostínově Benedikt.)  
Zde máš, prašově! (Vystřelí, přírtek smíší. Zagar řve stále šíle-  
něji, vyskočil ze ní.) Zaisel! Ale ne: tam sedí na stěně jako  
soukna! (Třesne nová rána.)

a teď leze po stropě... Hoj! Hoj!

(Vypálí do všech koutů rány. Ozve se příšerný, zvířecí cacehot.)  
Nemisi; jen se chcentáv. Však já vím, jak na tebe vyzraju, jak tě  
jedine a neomylně umartím! Ha, ha, ha, ha!

(Vypálí si do prsou dvě kule a kles pozem.)

Jaké to ohrožené, sladké slunce vychází přede mnou. -- --